

Omonova S. Sh.

Boshlang 'ich ta'lim kechki 21/Iguruh talabasi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Ilmiy rahbar: Xudayqulova F. B.

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada akmeologik yondashuv asosida zamonaviy ta'limni tashkil etish va akmeologiyadan foydalanish orqali kasblarga tayyorlash jarayonini rivojlantirish, ta'lim muassasalari o'quvchilarining akmeologik yondashuv asosida kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish; buning uchun pedagogik va psixologik shart-sharoitlarni yaratish, kasbiy yo'naltirilgan tayyorgarlikni yo'lga qo'yish, akmeologik yo'nalishga asoslangan zamonaviy ta'lim va axborot texnologiyalaridan unumli foydalanish - akmeologik tarbiya va ta'lim, akmeologik yondashuv, shaxsiy rivojlanishga qaratilgan texnologiyalar.*

Kalit so'zlar: *akmetexnologiya, kasbiy kompetentsiya, akmeologik yo'nalish, akmeologik yondashuv, akmeologik tarbiya va ta'lim, akmetexnologiyalarni muhokama qilish usullari, akmeogramma, professional akmeologik yo'nalish.*

ОРГАНИЗАЦИИ СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация: *В данной статье рассмотрен организация современного образования на основе акмеологического подхода и развитие процесс подготовки к профессиям путем применения акметехнологий, совершенствования профессиональной подготовки студентов учебных заведений на основе акмеологического подхода; создания для этого педагогико-психологических условий, налаживания профессионально ориентированного обучения, продуктивного использования современных образовательных и информационных технологий на основе акмеологической ориентации – акмеологического воспитания и образования, акмеологического подхода, технологий, направленных на развитие личности.*

Ключевые слова: *акметехнология, профессиональной компетентность, акмеологической ориентации, акмеологического подхода, акмеологического воспитания и образования, методы дискуссионных акметехнологий, акмеogramma, профессиональной акмеориентации.*

MODERN EDUCATION ORGANIZATIONS

Annotation: *This article discusses the organization of modern education and training on the basis of the acmeological approach and the development of the process of preparing for professions through the use of acmetechonology, improving the professional training of students*

in vocational colleges based on the acmeological approach; creating pedagogical and psychological conditions for this, establishing professionally oriented training, productive use of modern educational and information technologies based on acmeological orientation - acmeological education and training, acmeological approach, technologies aimed at personality development.

Key words: *acmetechonology, professional competence, acmeological orientation, acmeological approach, acmeological upbringing and education, methods of discussion acmetechonology, acmeogram, professional acme Orientation.*

O‘zbekistonning kadrlar tayyorlash milliy dasturida qayd etilgan innovatsion, ilg‘or texnologiyalarning mazmun-mohiyati ularda shaxsga individual yondashish va insonparvarlik tamoyili asosida akmeologik yondashuv omillarini hisobga olishida namoyon bo‘ladi. , akmeologik yondashuv zarurligi ko‘rsatilgan, bu esa o‘z navbatida daraja kasbiy tayyorgarlik, kasbiy qobiliyatni oshirishni ta‘minlaydi. Kasb-hunar ta‘limi jarayonida bu vazifalarni amaliyotga tatbiq etish shaxsning rivojlanish davriga mos kelishini takomillashtirish va mehnat unumdorligiga erishishni ta‘minlaydi, shaxsning jamiyatdagi mavqeiini mustahkamlaydi.

Ta‘lim muassasalari talabalariga o‘z mutaxassisligi bo‘yicha ularning ijodiy salohiyatini to‘liq ochib berish va uni amaliyotda namoyon etishda, talabalarga bilim, amaliy ko‘nikma, malaka va texnologiyalar bilan ta‘minlashda fanning asosiy tamoyillaridan unumli foydalanish maqsadga muvofiq bo‘ladi”. Akmeologiya” va tadqiqot ishida taklif etilgan “Mutaxassisning kasbiy kompetensiyasi” tamoyili, akmeologik yondashuv asosida ta‘lim muassasalari talabalarini kasbiy tayyorlash konsepsiyasi, shaxsga yo‘naltirilgan ta‘lim texnologiyalari, akme texnologiyalari va kompyuter texnologiyalari.

Kasb-hunar ta‘limida akmeologiya muammosi va akmeologik yondashuv A.S.Glinskiy [1], L.G.Gribenyuk [2], B.B.Ma‘murov [3] va boshqalar tomonidan o‘rganilgan. Sanab o‘tilgan tadqiqotlar o‘quvchilarda kasbiy tafakkurni rivojlantirish, kasbiy ijodkorlikni ta‘minlash, shaxsning kasbiy faoliyatiga ijobiy munosabatni shakllantirishning ba‘zi jihatlarini ochib beradi, shu bilan birga, "Ta'lim muassasalarida o'quvchilarning kasbiy faoliyatiga tayyorgarlikni takomillashtirish akmeologik yondashuv" mustaqil ilmiy tadqiqot ob'ekti emas edi.

Bo‘lajak mutaxassislarning yuqori kasbiy malakaga va akmeologik yondashuvga asoslangan natijalariga erishish kasbiy motivatsiyani oshirish, kasbiy qobiliyatlarni rivojlantirish, kasbiy kompetentsiyani shakllantirish, ijodiy salohiyatni rag‘batlantirish, kasbiy yo‘nalishga intilish va erishish nuqtai nazaridan talabalarning shaxsiy imkoniyatlarini aniqlash bilan belgilanadi. muvaffaqiyat.

Akmeologik yondashuv asosida kasbiy ta‘lim va tarbiyani tashkil etish bo‘lajak mutaxassislarda kasbiy ijodni shakllantirishning ilmiy asosi bo‘lib, ta‘lim muassasalarida o‘quvchilarning komil faol shaxs va faol sub‘ekt sifatida namoyon

bo'lishiga asoslanadi, shuningdek, sharoitlar yaratadi. asta-sekin, uzluksiz o'zini-o'zi takomillashtirish va o'z-o'zini rivojlantirish uchun.

Akmeologik yondashuv asosida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash muammosi nazariy asoslab berildi. Talabani kasbiy faoliyatga tayyorgarligini shakllantirish jarayoni uning fazilatlarini, qobiliyatlari va ko'nikmalarini rivojlantirishning dinamik jarayoni bo'lib, talabani kasbiy faoliyatga tayyorgarligini ta'minlash vazifasini samarali tashkil etishda akmeologik yondashuv zarur.

Akmeologik yondashuv asosida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik va psixologik omillari tahlil qilindi. Talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik shartlari akmeologik yondashuv asosida o'rganildi. "Kasb-hunar ta'limi akmeologiyasi" maxsus kursi bo'yicha o'quv dasturi ishlab chiqildi, u sinovdan o'tkazildi, uning yordamida talabani kasbiy o'zlashtirishga erishishi, o'quv muvaffaqiyatiga erishishi va rivojlanishining ob'ektiv va sub'ektiv sabablari o'rganildi, fanning o'quv fanining o'zlashtirish darajasiga erishganligi o'rganildi. mehnat jamoasi sub'ekti sifatida kasb-hunar ta'limi tizimidagi eng yuqori daraja.

Akmeologik yondashuv asosida ta'lim muassasalari talabalarini kasbiy faoliyatga tayyorlash o'rganildi. Akmeologik yondashuv asosida o'quvchilarning individual rivojlanishi dasturi ishlab chiqildi va amalga oshirildi, bu esa kasbiy mukammallik maqsadlariga erishishda shaxsiyat rivojlanishining qonuniyatlarini ochib berishga imkon beradi.

Akmeologik yondashuvni joriy etish shakllari, usullari va vositalaridan foydalanilgan ("Biologiya" fanining misolidan foydalangan holda). Akmeologik yondashuv asosida ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish metodikasi ishlab chiqildi.

Talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash bo'yicha eksperimental va sinov ishlari natijalari tahlil qilindi. Akmeologik yondashuv asosida zamonaviy ta'lim jarayonida eksperimental va test usullaridan foydalanish samaradorligi aniqlandi.

Ta'lim muassasalari o'quvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonini takomillashtirishning nazariy va amaliy asoslarini ishlab chiqishda akmeologik yondashuvdan foydalanish o'ziga xos ma'noga ega.

Ushbu dissertatsiya doirasida olib borilgan tadqiqotlar ta'lim muassasalari talabalarini kasbiy tayyorlashda, o'quv jarayonini takomillashtirishda akmeologik yondashuvni qo'llashning barcha jihatlarini qamrab olmaydi. Shu munosabat bilan akmeologik yondashuv asosida ta'lim muassasalari o'quvchilarining kasbiy tayyorgarligini yanada takomillashtirish maqsadida quyidagilar taklif etilmoqda:

-kasb-hunar ta'limida mutaxassislar tayyorlash jarayoniga akmeologik yondashuvga asoslanib, akmeologik, pedagogik, psixologik, shuningdek, uslubiy jihatlarini, nazariy va amaliy asoslari, o'quv-uslubiy qo'llanmalar, elektron manbalar yaratish;

- kasbiy pedagogika mazmunini yanada takomillashtirish, o'quvchilarning o'z ustida uzluksiz ishlashi, ularda mustaqil fikrlash va izlanish, o'z-o'zini takomillashtirishga bo'lgan intilishlarini shakllantirish, kasbiy qobiliyat, malaka va kadrlar tayyorlashda yuksak yutuqlarga erishishga yo'naltirilganlikni rivojlantirish. ;

-akmeologik yondashuv asosida kasbiy faoliyatga tayyorlashda akmetexnologiyalardan foydalanish, kadrlar tayyorlash sifatini oshirish va ta'lim muassasalarining ta'lim sub'ektlarini kasbiy yo'naltirilgan shaklga keltirishning tizimli mexanizmlarini ishlab chiqish, ta'lim va me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish;

-kasb-hunar ta'limi muassasalarining nufuzini, fan o'qituvchilari salohiyatini doimiy ravishda oshirish va akmeologik yondashuv asosida mutaxassislar tayyorlash modelini tayyorlash;

-ta'lim muassasalarida ta'lim maqsadlarini amalga oshirish uchun innovatsion muhit yaratish, akmeologik yondashuvga asoslangan "Mutaxassisning kasbiy kompetensiyasi" tamoyilidan, akmetexnologiyalar va kompyuter texnologiyalaridan unumli foydalanish;

- o'quv jarayonida pedagogik-psixologik usullar, akme texnologiyalardan kompleks foydalanish natijasida fanlarni yuqori darajada o'zlashtirishni ta'minlash, o'quvchilarning o'z kasbiy mahoratiga erishishlarini ta'minlash;

-akmeologik yondashuv, kasbiy faoliyatga tayyorlash, ya'ni akmeologik yo'naltirilgan o'quv jarayonini amalga oshirish, innovatsion pedagogik jarayonlardan, akme texnologiyalaridan, interfaol ta'lim usullaridan, elektron ta'lim mazmunidan unumli foydalanishga asoslangan.

-ta'lim muassasalari rahbariyati va kollej psixologlari rahbarligi va nazorati ostida o'quvchilarning elektron portfelini yuritishni yo'lga qo'yish, har bir o'quvchining "akme"sini hisoblab chiqish va ularning individual rivojlanishi uchun sharoit yaratish.

-talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash konsepsiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish, uni kollejning ichki tuzilmasi va istiqboldagi rejalariga muvofiq amalga oshirish maqsadga muvofiqdir.

-o'quv jarayonida ishlab chiqilgan va qo'llaniladigan elektron vositalar, usullar, ilovalardan foydalanish talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda ijobiy natijalarga erishishga yordam beradi.

-"Ta'lim muassasalari o'quvchilarini akmeologik yondashuv asosida kasbiy faoliyatga tayyorlashni takomillashtirish" elektron dastur ko'rsatmalari va akmeologik yondashuv talablari o'quv jarayoni sifatini oshirish imkonini beradi.

O'zbekiston Respublikasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish davlat ahamiyatiga molik vazifa bo'lib, akmeologik yondashuvdan unumli foydalanish raqobatbardosh kadrlar yetishtirishning muhim omili hisoblanadi.

Ta'lim muassasalarida mehnat bozori, shaxs, davlat va jamiyatning o'zgaruvchan ehtiyojlarini hisobga olgan holda o'quvchilar shaxsini rivojlantirish akmeologik yondashuvga asoslangan holda, kasbiy bilim va ko'nikmalarni rivojlantirish uchun zarur

va etarli bo'lgan kasbiy bilim va ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat. jamiyatning ta'lim muassasalari o'quvchilariga bo'lgan ehtiyojlarini sifatli qondirishni ta'minlaydigan o'z mehnat faoliyatini amalga oshirish.

REFERENCES:

8. Xudayqulova, F. B. (2022). Ta'lim tizimini boshqarish. O'qituvchi ilmiy uslubiy metodik va badiiy jurnali, 3(9), 69-72.
9. Xodjamkulov, U. N.; Xudayqulova, F. B. (2021). Kelajak o'qituvchisi konsepsiyasi. O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar, 2(3), 130-135.
10. Темиров, Б. Б., & Худойкулова, Ф. Б. (2021). Характеристики личности учителя связанные обменом идеями. *Экономика и социум*, (1-2), 496-499.
11. Xudayqulova, F. B. (2021). Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetentlikni shakllantirishning o'ziga xos xususiyatlari. *Academic research in educational sciences*, 2(CSPI conference 1), 1668-1671.
12. Xudayqulova, F. B. (2020). Pedagogik mahoratning zamonaviy ko'rinishi. Umumta'lim fanlarini o'qitishda innovatsion metodikalar, 4(1), 452-455.
13. Худойкулова, Ф. Х. (2019). Узлуксиз таълим тизимида укувчиларда лингвистик компетенцияни шакллантиришда назарий билимлар бериш муаммолари. Таълимдаги инновациялар ва ислохотлар контекстида замонавий кластер тизими, 1(6), 117-120.
14. Leylo, M., & Isayeva, Y. P. (2023, November). The problem of the discord between dreams and reality in t. tolstaya's stories. In *International Scientific and Current Research Conferences* (pp. 74-75).
15. Muxammadievich, J. A. (2019). Historical basis of peacemaking ideas. *South Asian Journal of Marketing & Management Research*, 9(2), 44-48.
16. Muhammadievich, J. A. (2023). THE MORAL SIGNIFICANCE AND SOCIAL NECESSITY OF PEACEMANSHIP. *Web of Discoveries: Journal of Analysis and Inventions*, 1(8), 27-35.
17. Жўраев, А. (2020). Тинчликпарварлик – маънавий юксалиш жараёнининг юксак кадрияти. *ilm sarchashmalari*, 1(1), 32-35.
18. Жураев, А. (2019). Физическая культура и спорт как инструмент патриотического, миротворческого и духовно-нравственного воспитания молодежи. конференции, 1(1), 246-247.
19. Жураев, А. (2019). Ўзбекистонда барқарор тараққиётнинг тинчликпарварлик тамойили билан узвийлиги. НамДУ илмий ахборотномаси, 7-сон, 143-148.
20. Кадирова, З. З. (2019). Психолого-педагогические проблемы изучения понимания учебно-воспитательных ситуаций учителем. Профессионализм педагога: компетентностный подход в образовании, 1(1), 6-11.

21. Kadirova, Z. Z. (2022). Alisher Navoiyning nasriy asarlarida perifrazalar. *Monografiya*, 1(1), 120.
22. Kadirova, Z. Z. (2021). Alisher Navoiy nasriy asarlaridagi perifrazalarning ifoda shakllari. *Ustozlar Uchun*, 2(2), 3-5.
23. Kadirova, Z. Z. (2022). Stable compounds in the works of Alisher Navai (example of periphrases). *NeuroQuantology*, 10(1), 1899-1906.
24. Kadirova, Z. Z. (2020). Litosonyms in the Work of Mahmud Kashgari Devonu Lugatit Turk. *International Journal of Progressive Sciences and Technologies*, 3(3), 1-3.
25. Kadyrova, Z. Z. (2023). Psycholinguistic Study of Children's Speech in The Works of Shukur Kholmirezayev. *Open Academia: Journal of Scholarly Research*, 1(1), 57-60.
26. Astanova, G. A. Analysis of the image of wise and entrepreneurial women in Shahrizoda stories. *theoretical & applied science Учредители: Теоретическая и прикладная наука*, (9), 533-537.
27. Aminovna, A. G. (2020). Interpretation of the image of the hero woman in the stories of Shahrizoda. *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*, 17(6), 14365-14373.
28. Dusnazarova, M. I. (2022). Legal Regulation of Marriage-Wedding Traditions in Modern Uzbekistan. *Modern Journal of Social Sciences and Humanities*, 1(11), 23-29.
29. Elamanovna, D. M. (2021, March). Works and environmental education. *Archive of Conferences*, 17(1), 79-80.